

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 30.5.2005
KOM(2005) 206 lopullinen

KOMISSION TIEDONANTO NEUVOSTOLLE

**nuorisoa koskevista EU:n politiikoista
Euroopan nuorten huomioon ottaminen –
eurooppalaisen nuorisosopimuksen täytäntöönpano ja aktiivisen kansalaisuuden
edistäminen**

{SEC(2005)693}

Komission jäsenen Ján Figel'in yhdessä komission jäsenen Vladimir Špidlan kanssa esittämä
tiedonanto

1. JOHDANTO

Euroopan tulevaisuus on yhä enemmän sidoksissa sen kykyyn tukea yhteiskuntia, joissa lapsiin ja nuoriin suhtaudutaan myönteisesti. Keväällä 2005 kokoontunut Eurooppa-neuvosto hyväksyi eurooppalaisen nuorisosopimuksen¹ osana tarkistettua Lissabonin strategiaa, jossa keskitytään kasvuun ja työpaikkoihin. Tämä on osoitus sen tunnustamisesta, että nuorten integroiminen yhteiskuntaan ja työelämään sekä heidän potentiaalinsa parempi hyödyntäminen ovat olennaisen tärkeitä sen varmistamiseksi, että Euroopassa palataan jatkuvaan ja kestäväan kasvuun.

Kyseisessä aloitteessa korostetaan nuorison asemaa kasvua ja työllisyyttä edistävän Lissabonin kumppanuuden keskeisillä aloilla ja etenkin osana Euroopan työllisyysstrategiaa ja sosiaalista osallisuutta edistävää strategiaa sekä Koulutus 2010 –työohjelmaa, ja siinä kehoitetaan vaalimaan aloitteiden välistä johdonmukaisuutta.

Nuorisosopimuksen hyväksyminen osuu ajankohtaan, jolloin saatetaan päätökseen komission vuonna 2001 hyväksymän valkoisen kirjan ”Euroopan yhteisön nuorisopolitiikan uudet tuulet”² ensimmäinen täytäntöönpanokierros kesäkuussa 2002 annetun neuvoston päätöslauselman³ mukaisesti. Päätöslauselmassa vahvistetaan Euroopan laajuisen nuorisoalan yhteistyön puitteet aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi avointa koordinoitimenetelmää noudattaen sekä nuorisoulottuvuuden sisällyttämiseksi muihin politiikan aloihin.

Eurooppa tarvitsee enemmän kuin koskaan nuorison jatkuvaa sitoutumista, jolla tuetaan osallisuutta edistävää Eurooppaa. Tämän aloitteen onnistunut toteutus edellyttää lisäksi kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden ja etenkin nuorisojärjestöjen, alue- ja paikallisviranomaisten sekä työmarkkinaosapuolten osallistumista toimintaan.

Tiedonannossa käsitellään seuraavia aiheita:

- nuorisosopimuksen käytännön toteutus
- nuorisoalan avoimen koordinoitimenetelmän painopisteet
- nuorisoulottuvuus osana muita politiikan aloja
- aiheeseen liittyvät muut EU:n ohjelmat
- mahdollisuudet edistää nuorten osallistumista poliittiseen prosessiin.

¹ Brysselissä 22.–23.3.2005 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston puheenjohtajavaltion päätelmien liite I (asiakirja 7619/05).

² KOM(2001) 681.

³ EYVL C 168, 13.7.2002.

2. NUORISOASIAT OSANA KASVUA JA TYÖLLISYYTTÄ EDISTÄVÄÄ LISSABONIN KUMPPANUUTTA

2.1 Taustaa

Ehdottaessaan eurooppalaista nuorisosopimusta Ranskan, Saksan, Espanjan ja Ruotsin valtioiden ja hallitusten päämiehet toivat esiin neljä pääkohtaa:

- heikoimmassa asemassa olevien nuorten tilanne
- tarve sukupolvien keskinäisen solidaarisuuden lisäämiseen ikääntyvässä yhteiskunnassa
- tarve antaa nuorille valmiuksia koulutuksen kautta
- tarve lisätä nuorisoon liittyvien politiikan alojen johdonmukaisuutta.

Analyysi on samansuuntainen valkoisessa kirjassa esitetyn analyysin kanssa. Nuoriso muuttuu taloudellisten ja sosiokulttuuristen tekijöiden paineessa. Nuoret saavuttavat eri elämänvaiheet myöhemmin kuin aiemmat sukupolvet käyttäen reittejä, jotka eivät ole yhtä suoraviivaisia kuin ennen.

Eurooppa-neuvosto totesi Lissabonin strategian välitarkistuksen yhteydessä väestörakenteeseen liittyvien tekijöiden olevan Euroopan tulevaisuuden kannalta tärkeällä sijalla.

Kuten komission vihreässä kirjassa ”Kohti väestörakenteen muutoksia”⁴ todetaan, aleneva syntyvyys ja kasvava elinajan odote ovat tuoneet mukanaan dramaattisia muutoksia Euroopan väestömäärään ja ikärakenteeseen. On odotettavissa, että 15–24-vuotiaiden nuorten osuus laskee 2005–2050 neljänneksellä, 12,6 prosentista 9,7 prosenttiin, kun taas yli 65-vuotiaiden osuus kasvaa 16,4 prosentista 29,9 prosenttiin.⁵ Vihreässä kirjassa tuodaan esiin näiden muutosten vaikutukset Euroopassa ja korostetaan nuorten tilannetta. Myös uudessa sosiaalipoliittisessa ohjelmassa 2005–2010⁶ otetaan huomioon useita sukupolvia kattavan lähestymistavan tarkeys.

Nuorten siirtyminen työmarkkinoille on vaikeaa: nuorisotyöttömyys on yli kaksinkertainen verrattuna kokonaistyöttömyyteen Euroopassa (17,9 prosenttia alle 25-vuotiaiden ryhmässä ja 7,7 prosenttia yli 25-vuotiaiden ryhmässä)⁷. Köyhyyden riski on erityisen suuri nuorten keskuudessa (19 prosenttia kaikista 16–24-vuotiaista ja 12 prosenttia 25–64-vuotiaista).⁸

Nuorilla on paljon annettavaa työllisyyden ja kasvun edistämistä koskeviin Lissabonin tavoitteisiin pääsemiseksi ja kestäväen kehityksen tukemiseksi, koska he ovat tulevaisuuden työvoimaa ja pystyvät tulevaisuudessa tarjoamaan kaivattua tutkimusosaamista sekä tuomaan panoksensa innovaatiotoimintaan ja yrittäjyyteen. Nämä tavoitteet voidaan saavuttaa vain, jos nuorilla on korkeatasoisen ja soveltuvan koulutuksen tuloksena saadut asianmukaiset tiedot,

⁴ KOM(2005) 94.

⁵ Vuoden 2004 tietoihin perustuvat Eurostatin tekemät väestönkehityksen ennakointilaskelmat, vertailuarvo.

⁶ KOM(2005) 33.

⁷ KOM(2005) 94.

⁸ Ks. edellinen alaviite.

taidot ja pätevyys. Tämä edellyttää esteiden, kuten köyhyydessä kasvamisen ja sosiaalisen syrjäytymisen, poistamista. Myös epätasa-arvoon olisi puututtava, koska nuorten naisten työttömyys on yleisempää ja köyhyysriski suurempi kuin nuorten miesten, kun taas useimmat miehet lopettavat koulunkäynnin aikaisin.

2.2 Eurooppalainen nuorisosopimus

Ottaen huomioon edellä esitetty tilanne ja komission strategiset tavoitteet vuosiksi 2005–2009⁹ Eurooppa-neuvosto on todennut, että on vahvistettava nuorille suunnattuja poliittisia painopisteitä ja toimenpiteitä, jotka kaikki sisällytetään tarkistettuun Lissabonin strategiaan, ja se on hyväksynyt seuraaviin kolmeen aihealueeseen keskittyvän nuorisosopimuksen (ks. liite 1):

- työllisyys, integroituminen ja sosiaalisen aseman parantaminen
- koulutus ja liikkuvuus
- työ- ja perhe-elämän yhteensovittaminen.

Näiden aihepiirien keskeiset toimet on tarkoitus laatia etenkin osana Euroopan työllisyysstrategiaa ja sosiaalista osallisuutta edistävää strategiaa sekä Koulutus 2010 -työohjelmaa. Nuorisoasioiden sisällyttäminen kasvua ja työllisyyttä edistävään Lissabonin kumppanuuteen ei tuo mukanaan uusia rakenteita. Näin lujitetaan nuorille tarkoitettuja toimenpiteitä ja osaltaan maksimoidaan Lissabonin strategian vaikutuksia.

Esittäessään syksyllä 2005 kansallisia Lissabonin uudistusohjelmiaan jäsenvaltiot käyttävät perustana komission huhtikuussa 2005 ehdottamia kasvua ja työllisyyttä koskevia yhdenmukaisia suuntaviivoja¹⁰ (joissa talouden ja työllisyyden suuntaviivat on yhdistetty) (liite 2).

Nuorisosopimuksen täytäntöönpanon seuranta sisällytetään Lissabonin strategian raportointikäytäntöihin. Komission vuotuisessa Lissabonin tavoitteiden edistymistä koskevassa kertomuksessa annetaan selvitys jäsenvaltioiden syksyisin esittämistä raporteista, joissa käsitellään kansallisten Lissabonin uudistusohjelmien edistymistä. Kertomusta tarkastellaan asianmukaisissa neuvostoissa ja siitä keskustellaan keväisin kokoontuvassa Eurooppa-neuvostossa.

Yhteisön tasolla komissio on julkistanut yhteisön Lissabonin ohjelman, jonka tavoitteiksi on asetettu keväällä 2005 kokoontuneen neuvoston hyväksymän Lissabonin strategian välitarkistuksen painopisteet.

Seuraavassa käsitellään yhdenmukaisiin suuntaviivoihin ja tulevaan yhteisön Lissabonin ohjelmaan sisältyviä kohtia, jotka ovat nuorisosopimuksen kannalta olennaisia.

⁹ KOM(2005) 12.

¹⁰ KOM(2005) 141.

2.2.1 Nuorten työllisyyttä, integroitumista ja sosiaalisen aseman parantamista edistävät toimet

Ehdotetut työllisyyden suuntaviivat 2005–2008 ovat nyt osa yhdenmukaisia suuntaviivoja, ja ne muodostavat Euroopan työllisyysstrategian ytimen. Niillä on myös koordinoinnin kannalta keskeinen merkitys jäsenvaltioiden työllisyyspolitiikoissa. Niissä keskitytään työllisyyspolitiikkojen merkitykseen uusien ja parempien työpaikkojen luomisessa, ja niiden kolme keskeistä painopistettä ovat:

- useampien ihmisten houkuttelevuus työelämään ja pitäminen työelämässä sekä sosiaaliturvajärjestelmien nykyaikaistaminen
- työntekijöiden ja yritysten mukautumiskyvyn kehittäminen ja työmarkkinoiden joustavuuden lisääminen
- lisäsijoittaminen inhimilliseen pääomaan parantamalla koulutusta ja taitoja.

Etenkin seuraavat suuntaviivat ovat nuorten kannalta olennaisia:

- elämäntapaohjelmien perustuvan työn edistäminen (muun muassa uusien työllistymispolkujen rakentaminen nuorille ja nuorisotyöttömyyden vähentäminen sekä määrätietoiset toimet työllisyyteen, työttömyyteen ja palkkoihin liittyvien sukupuolierojen poistamiseksi)
- osallisuutta edistävien työmarkkinoiden varmistaminen työnhakijoille ja heikossa asemassa oleville ryhmille
- työmarkkinoiden tarpeiden yhteensopivuuden varmistaminen
- inhimilliseen pääomaan sijoittamisen laajentaminen ja parantaminen
- koulutusjärjestelmien mukauttaminen uusiin pätevyysvaatimuksiin.

Jäsenvaltiot saavat Euroopan rakennerahastoista ja etenkin Euroopan sosiaalirahastosta taloudellista tukea soveltuvien toimenpiteiden toteutukseen. Jäsenvaltioita myös kannustetaan hyödyntämään Euroopan investointipankin tarjoamia rahoitusmahdollisuuksia.

Keskinäistä oppimista koskeva työllisyysohjelma, jossa edistetään jäsenvaltioiden hyvien toimintatapojen vaihtoa, sisältää nuorison työllisyyteen vuonna 2005 keskittyvän osan. Myös komissio jatkaa toimiaan sen varmistamiseksi, että ikä syrjinnän työelämässä kieltävät EY:n säännökset¹¹ saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pannaan kaikilta osin täytäntöön.

Kuten sosiaalipoliittista ohjelmaa koskevassa tiedonannossa¹² todetaan, sosiaalista osallisuutta edistävään strategiaan kuuluu nuorisoulottuvuus, ja siinä otetaan huomioon neuvoston päätöslauselma nuorten sosiaalisesta osallisuudesta¹³. Tämän johdosta on todennäköistä, että heikoimmassa asemassa olevien nuorten tilanne, lasten köyhyyden poistaminen ja koulunkäynnin keskeyttämisen estämiseen tähtäävät aloitteet nostetaan etusijalle. Hyvin

¹¹ Direktiivi 2000/78/EY, annettu 27.11.2004, EYVL L 303, 2.12.2000.

¹² KOM(2005)33.

¹³ Neuvoston päätöslauselma 9601/04, 28.5.2004.

heikossa asemassa olevien nuorten sosiaalisesta osallisuudesta tehtävän tutkimuksen keskeisiä aiheita ovat työmarkkinoille integroituminen, itsenäisyys ja aktiivinen osallistuminen yhteiskuntaan.

Komissio pitää myönteisenä ja haluaa kannustaa eturyhmien osallistumista tähän aloitteeseen yhteisessä toiminnassa osana sosiaalista vuoropuhelua¹⁴.

Toimet työllisyyden ja sosiaalisen osallisuuden edistämisen aloilla

- Jäsenvaltiot toteuttavat nuorten työllisyyttä edistäviä toimia, joilla muun muassa
 - vähennetään nuorisotyöttömyyttä
 - luodaan työllistymispolkuja
 - kehitetään räätälöityjä toimintasuunnitelmia, joihin sisältyy työnhakupalveluja, neuvontaa ja koulutusta.
- Komissio ja jäsenvaltiot nostavat nuorison etusijalle keskinäistä oppimista koskevassa työllisyysohjelmassa vuonna 2005.
- Komissio ja jäsenvaltiot käyttävät sosiaalista osallisuutta edistävää strategiaa kohentaakseen heikoimmassa asemassa olevien nuorten tilannetta.
- Komissio käynnistää vuonna 2005 tutkimuksen hyvin heikossa asemassa olevien nuorten sosiaalisesta integroitumisesta.

2.2.2 Toimenpiteet koulutuksen ja liikkuvuuden aloilla

Ehdotuksen mukaisissa yhdennetyissä suuntaviivoissa korostetaan, että Euroopassa on tarpeen laajentaa ja parantaa inhimilliseen pääomaan sijoittamista sekä mukauttaa koulutusjärjestelmät uusiin pätevyysvaatimuksiin. Etusijalle asetetaan muun muassa aikaisin koulunsa lopettavien määrän vähentäminen, parempi pääsy ammatti-, keskiasteen ja korkeamman asteen koulutukseen, oppisopimus- ja yrittäjäyyskoulutus mukaan luettuina, yhteisten puitteiden luominen tutkintojen tunnustamisjärjestelmien avoimuuden lisäämiseksi sekä epävirallisen ja koulun ulkopuolisen oppimisen tunnustaminen.

Kaikki edellä mainitut asiat kuuluvat Koulutus 2010 -työohjelman painopisteisiin. Ohjelmalla tuetaan osaltaan kasvua ja työllisyyttä edistävän Lissabonin kumppanuuden koulutuskohtien täytäntöönpanoa, ja se otetaan huomioon uudessa Lissabonin hallintosityklissä. Suuntaviivoissa korostetaan Euroopan tasolla sovittujen välineiden ja puitteiden käytön merkitystä kansallisten koulutusjärjestelmien uudistusten tukemisessa.

Koulutus 2010 -työohjelmaan kuuluu vuonna 2005 myös nuorten kannalta tärkeitä vertaisryhmäopetustoimia:

- pyritään saavuttamaan koulunkäynnin keskeyttämisin estämistä, opintojen loppuun saattamista ja lukutaitoa koskevat tavoitteet

¹⁴ Kommentit seuraavilta järjestöiltä: ETUC, CEEP, UNICE/UEAPME, 22.3.2005.

- pannaan kansallisella tasolla täytäntöön keskeisiä taitoja koskevat puitteet
- pyritään saavuttamaan asetetut tavoitteet, jotka koskevat matematiikan, tieteen ja teknologian alan tutkintojen suorittaneiden määrien lisäämistä ja etenkin sukupuolten epätasapainon vähentämistä sekä perus- ja keskiasteen koulutukseen luotujen yhteyksien huomioon ottamista.

Komission vuonna 2005 esittämässä keskeisiä taitoja koskevassa ehdotuksessa neuvoston ja Euroopan parlamentin suositukseksi korostetaan näiden toimien merkitystä muita heikommassa asemassa olevien nuorten kannalta.

Komissio ehdottaa luonnosta tutkintojen tunnustamista koskeviksi eurooppalaisiksi puitteiksi vuonna 2006. Tavoitteena on luoda yhteinen viitekehys tutkintojen tunnustamisjärjestelmille ja -puitteille kaikkialla Euroopassa. Ehdotettaviin puitteisiin liitetään niitä tukevia toimia, kuten opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja laadunvarmistusmenettelyt, epävirallisen ja koulun ulkopuolisen oppimisen tunnustamista koskevat yhteiset Euroopan laajuiset periaatteet ja Europass-todistus (tutkintotodistusten, todistusten ja ammattipätevyysien avoimuuden Euroopan laajuiset yhtenäiset puitteet).

Nuorison työn tunnustamista varten kehitetään erillinen väline: tarkoituksena on sisällyttää Europass-todistukseen nuorille suunnattu ”Youthpass”. Testausvaiheen on määrä käynnistyä vuonna 2006.

Työohjelman toisena merkittävänä asiana on vieraiden kielten taidon parantaminen, joka on muuttunut olennaisen tärkeäksi siksi, että yhä useammat eurooppalaiset nuoret osallistuvat osaamisyhteiskuntaan ja liikkuvat entistä enemmän Euroopassa ja kaikkialla maailmassa.

Kun otetaan huomioon, että taloudellinen toiminta on siirtymässä pitkälti sulautettuun tieteeseen ja teknologiaan perustuviin prosesseihin, tieteelliseen ja tieto- ja viestintätekniiseen koulutukseen pääsy on erityisen tärkeää nuorille.

Komissio antaa tiedonannon yrittäjäyiskoulutuksesta vuonna 2005, ja siinä korostetaan nuorten yrittäjäystaitojen ja elämän perustaitojen välistä yhteyttä. Yrittäjyyden edistämistä koskevassa komission toimintasuunnitelmassa tuetaan nuorten yrittäjyyttä suosivaa ajattelutapaa.

Toimet koulutuksen alalla

- Jäsenvaltiot toteuttavat nuorille suunnattuja toimia, kuten
 - pyrkivät vähentämään koulunkäynnin keskeyttävien määrää
 - pyrkivät parantamaan pääsyä ammattikoulutukseen, oppisopimus- ja yrittäjäyyskoulutus mukaan luettuina
 - luovat puitteet tutkintojen ja ammattipätevyyksien avoimuuden tunnustamiseksi ja tukemiseksi sekä epävirallisen ja koulun ulkopuolisen oppimisen tunnustamiseksi.
- Jäsenvaltiot panevat Europass-päätöksen täytäntöön.
- Komissio antaa vuonna 2005 tiedonannon yrittäjäyyskoulutuksesta.
- Komissio ehdottaa vuonna 2006 tutkintojen Euroopan laajuisia puitteita.
- Komissio antaa vuonna 2006 suosituksen keskeisistä taidoista.
- Komissio ja jäsenvaltiot kehittävät ”Youthpass”-järjestelmää vuodesta 2006.

Ehdotetuissa yhdenmetyissä suuntaviivoissa jäsenvaltioita kehoitetaan liikkuvuuden helpottamiseksi lisäämään avoimuutta ja tiedotusta työ- ja koulutusmahdollisuuksien alalla työllisyyspalvelujen uudistuksen yhteydessä. Euroopan työntekijöiden liikkuvuuden teemavuosi 2006 sisältää työmarkkinoille siirtyville nuorille suunnattuja aloitteita. Vuodesta 2007 toteutettavassa ammattitaitoa ja liikkuvuutta koskevan komission ja jäsenvaltioiden toimintasuunnitelman (2002–2005) seurannassa keskitytään nuorten mahdollisuuksien parantamiseen työmarkkinoilla entistä paremman liikkuvuuden avulla. Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa lujitettava strategioitaan liikkuvuuden esteiden poistamiseksi, kuten todetaan komission seurantakertomuksessa¹⁵ opiskelijoiden, koulutuksessa olevien, vapaaehtoisten, opettajien ja kouluttajien liikkuvuudesta Euroopan yhteisössä annetusta Euroopan parlamentin ja neuvoston suosituksesta¹⁶.

Jotta nuorten liikkuvuutta Euroopassa voidaan edelleen kannustaa, komissio on esittänyt erityisesti nuorille, opiskelijoille ja vapaaehtoistoimintaan osallistujille suunnattuja ohjelmia, jotka sisältävät uudenlaisia vapaaehtoistoiminnan muotoja, Nuorten eurooppalaisen vapaaehtoistyön (European Voluntary Service) laajentamiseksi ja siihen osallistumisen helpottamiseksi. Eurooppalaisen ammatillisen liikkuvuuden portaalissa (EURES) ja Euroopassa tarjolla oleviin opiskelumahdollisuuksiin liittyvässä portaalissa (PLOTEUS) otetaan entistä paremmin huomioon nuorten tarpeet, ja komission tutkimuksessa esitetään suosituksia liikkuvuutta Euroopassa edistävän kortin laajentamiseksi nuoriin. Komissio kannustaa vaihtamaan liikkuvuutta edistäviä hyviä toimintatapoja, kuten Ranskan ”Jobs d’été” -aloite, joka voidaan alustavien tulosten arvioinnin jälkeen laajentaa kaikkialle Eurooppaan.

¹⁵ KOM(2004) 21.

¹⁶ EYVL L 215, 9.8.2001.

Liikkuvuutta edistävät toimet

- Jäsenvaltioita kehoitetaan lisäämään avoimuutta ja tiedotusta ulkomailla työskentelyn ja opiskelun helpottamiseksi.
- Euroopan työntekijöiden liikkuvuuden teemavuoteen 2006 sisällytetään erityisesti nuorille suunnattuja toimia.
- Komissio kehittää EURES- ja PLOTEUS-portaalien kaltaisia välineitä, joilla parannetaan nuorten mahdollisuuksia työskennellä ja opiskella ulkomailla.
- Komissio antaa vuonna 2005 suositukset nuorten liikkuvuutta Euroopassa edistävästä kortista.
- Komissio tarkastelee vuonna 2006 ”Jobs d’été” -aloitteen laajentamista.
- Komissio ja jäsenvaltiot panevat täytäntöön Nuorten eurooppalaisen vapaaehtoistyön uusia toimintamuotoja vuonna 2007.
- Vuodesta 2007 toteutetaan toimia nuorten maantieteellisen ja ammatillisen liikkuvuuden parantamiseksi osana taitoja ja liikkuvuutta koskevan toimintasuunnitelman seurantaa.

2.2.3 Toimet työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen alalla

Yhdennetyissä suuntaviivoissa jäsenvaltioita kehoitetaan ryhtymään toimiin työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen parantamiseksi. Työn ja perheen välinen parempi tasapaino voi myös osaltaan edistää väestön ikääntymiseen liittyvien ongelmien ratkaisemista ja etenkin alhaisen syntyvyyden haasteeseen vastaamista. Huomioon on otettava myös lastenhoidon järjestäminen sekä muiden perheenjäsenten hoitojärjestelyt. Olisi pyrittävä kehittämään innovatiivisia, perheen kannalta myönteisiä järjestelyjä tehdä työtä. Työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen on keskeisellä sijalla nuorten naisten ja miesten tasa-arvon edistämisessä.

Komissio on käynnistänyt väestörakenteen muutoksia Euroopassa käsittelevän vihreän kirjan johdosta kuulemismenettelyn, jonka tavoitteena on määrittellä poliittisia linjauksia EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla.

Toimet työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisen alalla

- Jäsenvaltiot pyrkivät tarjoamaan lasten ja muiden perheenjäsenten hoitojärjestelyjä, joihin pääsy on helpompaa ja jotka ovat edullisia ja laadukkaita.
- Jäsenvaltiot kehittävät komission tukemana uusia työnorganisointimalleja, kuten liukuva työaika, etätyö, vanhempainlomat jne.
- Komissio järjestää vuonna 2005 kuulemisen väestörakenteen muutosten vaikutuksista ja niiden johdosta toteuttavista mahdollisista poliittisista toimita.

3. NUORTEN AKTIIVINEN KANSALAIKUUS

Avoimen koordinoitimenetelmän kohteena on nuorten aktiivinen kansalaisuus. Nuorisoa koskevassa valkoisessa kirjassa kiinnitetään huomiota nuorten ja julkishallinnon etäännyntymiseen toisistaan. Osallistumisen, tiedotuksen, vapaaehtoistoiminnan ja nuorisoasioita koskevien tietojen parantamiseksi neuvosto on hyväksynyt 14 yhteistä tavoitetta vuonna 2003 ja 2004 (ks. liite 3)¹⁷.

Vuoden 2004 lokakuussa julkaistussa tiedonannossa¹⁸ komissio pitää myönteisenä Euroopan tasolla toteutettuja toimia, mutta se korostaa tarvetta panna täytäntöön soveltuvia kansallisen tason toimia yhteisiin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Jäsenvaltioiden on määrä raportoida osallistumista ja tiedotusta koskevissa yhteisissä tavoitteissa edistymisestä vuoden 2005 loppuun mennessä. Vapaaehtoistoiminnasta ja nuorisoalaa koskevan tiedon parantamisesta raportoidaan vuonna 2006. Komissio esittää molemmista raportointikierroksista edistymiskertomuksen neuvostolle.

Nuorten osallistuminen ja tiedotus sekä vapaaehtoistoiminta ja nuorisoa koskevan tiedon lisääminen ovat edelleen avainasemassa rakennettaessa terveellä pohjalla olevia yhteiskuntia. Neuvosto on vasta äskettäin hyväksynyt yhteiset tavoitteet, joten jäsenvaltiot ovat hiljattain käynnistäneet tavoitteiden toteutuksen, ja näiden tavoitteiden olisi oltava jäsenvaltioiden toiminnan pääkohteina nuorisoon suunnatussa avoimessa koordinoitimenetelmässä. Komissio katsoo, että nykyiset linjaukset olisi säilytettävä ja niitä olisi lujitettava.

Osallistumisen alalla painopisteen olisi edelleen oltava osallistumisen lisäämisessä paikallistasolla osana edustuksellista demokratiaa sekä osallistuvan toiminnan opetuksen tukemisessa entistä enemmän. Toimia on lisättävä tiedonsaantimahdollisuuksien ja tiedon laadun parantamiseksi sekä nuorten kannustamiseksi osallistumaan tietojen laadintaan ja levitykseen.

Poliittinen tavoite, jonka mukaan nuorison vapaaehtoistoimintaa lisätään Euroopassa nuorten osallistumisen ja henkilökohtaisen kehityksen tukemiseksi, on edelleen voimassa. Vapaaehtoisten panosta yhteiskunnassa korostetaan edelleen. Sen merkityksestä ovat osoituksena muun muassa viimeaikaiset luonnonkatastrofit ja tarve katastrofialueiden pitkäaikaisiin jälleenrakennushankkeisiin.

Nuorisosopimuksen ja sen Lissabonin hallintoyksikissä toteuttavan seurannan johdosta on tarkoitus lisätä, Lissabonin menettelyjä noudattaen, nuorisoasioita koskevaa ymmärrystä ja tietoa tietyillä aloilla ja etenkin nuorison työllisyyden, osallisuuden edistämisen, yrittäjyyden, liikkuvuuden ja työn tunnustamisen aloilla. Näillä aloilla tehtyjen tutkimusten paremman hyödyntämisen ansiosta on mahdollista lujittaa politiikan linjausten perustaa.

¹⁷ EUVL C 295, 5.12.2003.

Neuvoston päätöslauselmat 13996/04 ja 13997/04, 15.11.2004.

¹⁸ KOM(2004)694.

Nuorten aktiivista kansalaisuutta tukevat toimet

- Komissio vahvistaa nuorten aktiivisen kansalaisuuden painopisteet (osallistuminen, tiedotus, vapaaehtoistoiminta).
- Lisätään tietoa nuorison työllisyydestä, osallisuuden edistämisestä, yrittäjyydestä, liikkuvuudesta ja työn tunnustamisesta sisällyttämällä nuorisosopimus Lissabonin hallintositykliin.

4. NUORISOULOTTUVUUDEN SISÄLLYTTÄMINEN MUIHIN POLITIIKAN ALOIHIN

Vaikka nuorisoasioilla on merkitystä hyvin monilla EU:n politiikan aloilla, komissio suosittaa keskittymistä eurooppalaisessa nuorisosopimuksessa mainittuihin politiikan aloihin.

Muita nuorison kannalta olennaisia politiikan aloja käsitellään seuraavassa.

Komissio jatkaa nuorisolle suunnattuja rasismien ja muukalaisvihan vastaisia toimia. EU:n laajuinen kampanja ”Moninaisuuden puolesta – Syrjintää vastaan”¹⁹ on vuodesta 2005 laajennettu koskemaan myös nuoria, ja siinä edistetään nuorten aktiivista osallistumista sekä tiedotusta syrjinnän torjuntaa koskevasta EY:n lainsäädännöstä.

Komissio kiinnittää huomiota myös nuorten terveyteen esimerkiksi ravinnon ja liikalihavuuden sekä alkoholin ja huumeiden käytön aloilla, sekä hyvän terveyden edistämiseen. Lasten ja nuorten terveyttä koskevaa EU:n laajuista aloitetta suunnitellaan vuodelle 2006.

Kuudennessa tutkimuksen puiteohjelmassa aiotaan tehdä erillinen nuorisoa koskeva tutkimus, jossa käsitellään Euroopan nuorison asenteita, elämäntapoja ja osallistumismuotoja. Seitsemännessä tutkimuksen puiteohjelmassa voitaisiin keskittyä tutkimaan vaikutuksia, joita saavutetaan nuorten osallistumisella edustukselliseen demokratiaan ja vapaaehtoistoimintaan.

Komissio käynnistää julkisen kuulemisen mahdollisista unionin toimista, joiden aiheina ovat liikunnan opetukselliset ja sosiaaliset arvot sekä nuorison elämäntavat.

Toimet nuorisoasioiden korostamiseksi muilla politiikan aloilla

- Komissio edistää nuorten osallistumista ”Moninaisuuden puolesta – Syrjintää vastaan”-kampanjaan vuodesta 2005.
- Komissio käynnistää vuonna 2006 EU:n tason aloitteen nuorten ja lasten hyvän terveyden edistämiseksi.
- Komissio käynnistää vuonna 2005 julkisen kuulemisen liikunnan alalla lujittaakseen liikunnan opetuksellisia ja sosiaalisia arvoja nuorten kannalta.

¹⁹ Viisivuotinen yleiseurooppalainen tiedotuskampanja, jota tuetaan syrjinnän torjuntaa koskevassa komission toimintaohjelmassa. www.stop-discrimination.info

5. POLITIIKAN TUKEMINEN OHJELMIEN KAUTTA

Nuoriin kohdennettuihin poliittisiin toimiin olisi liitettävä ohjelmia, joissa tuetaan nuorten aktiivista, osallistuvaa kansalaisuutta edistäviä hankkeita ja joiden tavoitteena on kannustaa nuoria kehittämään taitojaan. Tällaisia hankkeita olisi kehitettävä paikallisella, alueellisella, kansallisella ja EU:n tasolla.

Tällaisia hankkeita tuetaan useissa EU:n ohjelmissa (ks. liite 4):

- Euroopan sosiaalirahasto
- Euroopan aluekehitysrahasto
- maaseudun kehittämisrahasto
- Nuoriso-ohjelma ja nuorisotoimintaohjelma (Youth in Action)
- elinikäistä oppimista koskeva integroitu ohjelma
- Kansalaisten Eurooppa
- kilpailukyvyn ja innovoinnin puiteohjelma
- Marie Curie -ohjelma
- eurooppalainen tiedekasvatusaloite.

6. NUORTEN OSALLISTUMISEN EDISTÄMINEN

Nuorisoa käsittelevässä valkoisessa kirjassa vahvistetaan menettely nuorten kuulemiseksi. Tavoitteena on tukea nuorten ja nuorisojärjestöjen osallistumista.

Eurooppa-neuvosto on korostanut, että nuorisosopimuksen onnistunut toteutus edellyttää kaikkien toimijoiden ja etenkin nuorisojärjestöjen, alue- ja paikallisviranomaisten sekä työmarkkinaosapuolten osallistumista toimintaan. Nuorisoa ja nuorisojärjestöjä olisi kuultava kansallisten Lissabonin uudistusten yhteydessä toteutettavien, tähän aloitteeseen liittyvien toimien kehittämisestä. Kukin jäsenvaltio tekee omat päätöksensä nuorison osallistumistavoista, mutta kansallisia nuorisoneuvostoja olisi joka tapauksessa kuultava.

Lisäksi komissio aikoo kuulla nuoria ja Euroopan nuorisofoorumia nuorisopolitiikasta. Kuulemisen päätteeksi järjestetään nuorisoasioiden tilannekatsauksia (Etats généraux) vuonna 2005. Osana valmistelutoimia komissio järjestää nuorten laajan kuulemisen Internetissä ja kehottaa jäsenvaltioita järjestämään keskusteluja kansallisella tasolla. Komissio aikoo seurata tilannekatsauksia nuorison edustajien ja komissaarein välisissä vuotuisissa tilaisuuksissa.

Suoralla vuoropuhelulla nuorten kanssa ei korvata vaan täydennetään sosiaalista vuoropuhelua. Se liitetään komission muihin kuulemisaloitteisiin, joiden tavoitteena on lisätä kansalaisjärjestöjen sitoutumista Lissabonin tavoitteisiin.

Toimet nuorten kuulemiseksi

- Jäsenvaltiot kuulevat nuoria nuorisosopimukseen liittyvistä toimista syksyyn 2005 mennessä.
- Komissio järjestää vuonna 2005 nuorille suunnatun kuulemismenettelyn Internetissä.
- Komissio järjestää vuonna 2005 nuorisoasioiden tilannekatsauksia (Etats généraux) ja niiden vuotuisia seurantatilaisuuksia nuorison edustajien kanssa.

7. PÄÄTELMÄT

Eurooppalaisen nuorisosopimuksen hyväksymisellä on täydennetty nuorison aktiivisen kansalaisuuden kehittämistä nuorisoalan avointa koordinointimenetelmää noudattaen. Nuorisoasiat on otettu huomioon politiikan aloilla, joilla tuetaan kasvua ja työllisyyttä edistävää Lissabonin kumppanuutta. Ensimmäistä kertaa Euroopan unioni voi soveltaa todellista integroitua poliittista lähestymistapaa nuorisoasioihin. Jotta yhtenäinen poliittinen lähestymistapa voidaan käytännössä toteuttaa,

- jäsenvaltioiden olisi kehitettävä nuoria kuullen nuorisosopimukseen liittyviä kansallisen tason toimia kansallisten Lissabonin uudistusohjelmien yhteydessä
- komissio toteuttaa EU:n tasolla tämän tiedonannon aloihin liittyviä toimia tulevan yhteisön Lissabonin ohjelman mukaisesti
- komissio katsoo, että nuorisoalan avoimen koordinointimenetelmän painopisteitä olisi tarkennettava ja tuettava
- komissio ottaa myös vastedes nuorisoulottuvuuden huomioon muilla asiaankuuluvilla politiikan aloilla
- komissio painottaa rahoitusnäkymien puitteissa niiden ohjelmien merkitystä, joissa tuetaan nuorten elinikäistä oppimista, liikkuvuutta, yrittäjyyttä ja kansalaisuutta
- nuorten ja nuorisojärjestöjen kuuleminen ja osallistuminen ovat olennaisen tärkeitä sen varmistamiseksi, että kaikki tässä tiedonannossa esitetyt toimet pannaan täytäntöön.

Komissio pyytää neuvostoa hyväksymään nämä päätelmät. Se toimittaa tämän tiedonannon Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

ANNEXES

Communication from the Commission to the Council

on European policies concerning youth

Addressing the concerns of young people in Europe – implementing the European Youth Pact and promoting active citizenship

Annex 1

The European Youth Pact

Annex 2

Extracts from the Commission proposal for integrated guidelines 2005-2008 reflecting European Council action lines for the European Youth Pact

Annex 3

Common objectives in the framework of the open method of coordination in the youth field

Annex 4

Community programmes relevant to youth policy

European Youth Pact

(Annex 1 of Presidency Conclusions of the European Council, Brussels, 22 and 23.3.2005
(7619/05))

Against the background of Europe's ageing population, the European Council sees a need for young Europeans to benefit from a set of policies and measures forming a fully integrated part of the Lisbon Strategy. The Youth Pact aims to improve the education, training, mobility, vocational integration and social inclusion of young Europeans, while facilitating the reconciliation of working life and family life. The Pact should ensure the overall consistency of initiatives in these areas and provide the starting point for strong, ongoing mobilisation on behalf of young people. Its success depends on the involvement of all parties concerned, first and foremost national, regional and local youth organisations as well as the European Youth Forum, regional and local authorities and the social partners.

The European Council calls on the Union and Member States, each within the limits of its own powers and in particular under the European employment strategy and under the social inclusion strategy, to draw upon the following lines of action:

Employment, integration and social advancement

- specifically monitoring policies for the sustained integration of young people into the labour market, in the context of the mutual learning programme on employment;
- endeavouring to increase employment of young people;
- giving priority under national social inclusion policy to improving the situation of the most vulnerable young people, particularly those in poverty, and to initiatives to prevent educational failure;
- inviting employers and businesses to display social responsibility in the area of vocational integration of young people;
- encouraging young people to develop entrepreneurship and promoting the emergence of young entrepreneurs.

Education, training and mobility

- ensuring that knowledge matches the needs of a knowledge-based economy and, to this end, encouraging the development of a common set of core skills; in this context, concentrating primarily on the problem of drop-outs from the school system;
- expanding the scope for students to undertake a period of study in another Member State;

- encouraging mobility of young people by removing obstacles for trainees, volunteers and workers and for their families; for researchers, stepping up ongoing initiatives under the Marie Curie programme;
- developing, between Member States, closer cooperation on transparency and comparability of occupational qualifications and recognition of non-formal and informal education.

Reconciliation of working life and family life

- promoting the reconciliation of working life and family life by sharing the responsibility between partners, particularly by expanding the child care network and developing innovative forms of work organisation;
- considering child-friendly policies, in the light of discussions on the Commission Green Paper on demographic change.

Extracts from the Commission proposal for integrated guidelines 2005-2008 reflecting European Council action lines for the European Youth Pact

(From Commission Communication on the Integrated Guidelines for Growth and Jobs (2005-2008), COM(2005) 141, 12.4.2005)

Microeconomic reforms

Guideline - Promote a more entrepreneurial culture & create a supportive environment for SMEs

- Member States should reinforce entrepreneurship education and training

Guideline – Increase and improve investment in R&D

- Member States should further develop the mix of measures to foster business R&D through, amongst others, ensuring a sufficient supply of qualified researchers by attracting more students into scientific, technical and engineering disciplines and enhancing the career development and the transnational and intersectoral mobility of researchers

Employment guidelines

1 Attract and retain more people in employment and modernise social protection systems

Guideline – Promote a lifecycle approach to work

- Renewed endeavour to build employment pathways for young people
- Reduce youth employment
- Eliminate gender gaps in employment, unemployment and pay
- Better reconciliation between work and private life
- Provision of childcare facilities

Guideline - Ensure inclusive labour markets for job-seekers and disadvantaged people

- Early identification of needs
- Job search assistance, guidance and training as part of personalised action plans
- Provision of social services necessary to support labour market inclusion of disadvantaged people

Guideline - Improve matching of labour market needs through

- Modernisation and strengthening of labour market institutions, notably of employment services
- Greater transparency of employment and training opportunities at national and European level to facilitate mobility across Europe

2. Improve adaptability of workers and enterprises and the flexibility of labour markets

Guideline – Ensure employment-friendly wage and other labour cost developments

- Reviewing the structure and level of non-wage labour costs and their impact on employment, especially for the low-paid and those entering for the first time the labour market

3. Increase investment in human capital through better education and skills

Guideline - Expand and improve investment in human capital

- Significantly reduce the number of pupils leaving school early
- Increased access to initial vocational, secondary and higher education including apprenticeships and entrepreneurship training

Guideline - Adapt education and training systems in response to new competence requirements

- Better identification of occupational needs and key competences, and anticipation of future skill requirements
- Broadening the supply of education and training tools
- Developing frameworks to support the transparency of qualifications, their effective recognition and the validation of non-formal and informal learning
- Ensuring the attractiveness, openness and high quality standards of education and training systems

14 OBJECTIVES FOR YOUTH COMMITMENT

(From Council Resolutions of 25.11.2003 and 15.11.2004)

Participation²⁰

To develop participation by young people, by introducing and supporting action to encourage them to exercise their citizenship actively and by enhancing their effective participation in democratic life:

1. Increase the participation by young people in the civic life of their community
2. Increase participation by young people in the system of representative democracy
3. Greater support for various forms of learning to participate

Information²¹

To develop information for young people, by improving access for young people to information in order to increase their participation in public life and facilitate the realisation of their potential as active, responsible citizens:

4. Improve access for young people to information services
5. Increase provision of quality information
6. Increase participation by young people in youth information, for example, in the preparation and dissemination of information

Voluntary activities of young people²²

With a view to enhancing active citizenship and solidarity of young people, voluntary activities should be developed, facilitated, promoted and recognised at all levels:

7. Encourage the development of voluntary activities of young people with the aim of enhancing awareness of the existing possibilities, enlarging their scope and improving their quality
8. Make it easier for young people to carry out voluntary activities by removing existing obstacles

²⁰ Council Resolution of 25.11.2003 on common objectives for participation by and information for young people (OJ C 295, 5.12.2003).

²¹ Ditto.

²² Council Resolution of 15.11.2004 on common objectives for voluntary activities for young people (13996/04 JEUN 89).

9. Promote voluntary activities with a view to reinforcing young people's solidarity and engagement as responsible citizens
10. Recognise voluntary activities of young people with a view to acknowledging the value of their personal skills thus acquired and their engagement for society and the role that voluntary activities play in terms of facilitating the transition from education to work and adult life

Greater understanding and knowledge of youth²³

For timely, efficient and sustainable policy making, it is important to encourage the development of a coherent, relevant and qualitative knowledge area in the youth field in Europe and to anticipate future needs, through exchange, dialogue and networks:

11. Identify – including at local and regional level – existing knowledge in priority areas of the youth field namely, participation, information and voluntary activities and implement measures to supplement, update and facilitate access to it
12. In a second stage identify – including at local and regional level – existing knowledge in further priority areas of interest to the youth field such as autonomy, non-formal learning, the fight against discrimination, education & training, employment, entrepreneurship, creativity, transition from education to employment, social inclusion and health, and implement measures to supplement, update and facilitate access to it
13. Ensure quality, comparability and relevance of knowledge in the youth field by using appropriate methods and tools
14. Facilitate and promote exchange, dialogue and networks to ensure visibility of knowledge in the youth field and anticipate future needs.

²³ Council Resolution of 15.11.2004 on common objectives for a greater understanding and knowledge of youth (13997/04 JEUN 90).

COMMUNITY PROGRAMMES RELEVANT TO YOUTH POLICY

- The European Social Fund supports projects targeting young people, in the areas of employment, training and social inclusion.
- The community programmes financed by the European Regional Development Fund cover fields of development in which projects intended for young people can be supported, for example, education and training, university research, entrepreneurship, health, culture, urban regeneration.
- Under the Rural Development Regulation (EC) N° 1257/1999 young farmers can benefit from several measures : support for the initial setting-up of their business, increased aid rates for further investments in their agricultural holdings and the acquisition of the necessary skills and know-how through the training measure. These tools are also included in the proposal for a Council regulation on rural development for the next programming period COM (2004) 490 final.
- The Youth and proposed Youth in Action programme will contribute both to the Pact, in particular regarding mobility, non-formal learning and youth entrepreneurship, and to the active citizenship of young people.
- The Integrated Lifelong Learning Programme has set ambitious new targets for participation in European education and training programmes (Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci), and thus is a major instrument for implementing the Pact.
- The Citizens in Europe programme will give citizens, including young people, the opportunity to interact and experience cultural diversity, forging a European identity, and improving mutual understanding.
- The Competitiveness and Innovation Framework Programme will promote youth entrepreneurship.
- The Marie Curie Programme and the underlying integrated policy to make European more attractive to researchers support initiatives for training, mobility and career development of researchers, including at the early stage of their careers, and encourage interest among young people in science and technology as well as in a career in research.
- The European Science Education Initiative seeks to stimulate young people’s interest in science at the primary and secondary level by helping teachers to access and use best practice, science demonstrations and learning objects.

- The Commission supports activities specifically aimed at the inclusion of disadvantaged groups – including young people with a handicap, different ethnic groups, young women, and young people from disadvantaged or outlying and remote regions – in the processes that lead to careers in science.
- The revised Sustainable Development Strategy will pay attention to education for sustainable development.